

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 6.

Fylke: Sør-Trøndelag.

Tilleggsspørsmålnr. Tilleggs-spørsmål. Herad: Singsaas.

Emne: Folkelige Musikkinstrument. Bygdelag:

Oppskr. av: Chr. Løigaard.

Gard: Løigaard

(adresse): Singsaas.

G.nr. 17. Br.nr. 32.

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

Chr. Løigaard, 1664 1884.

SVAR

Kjenner ikke til lurer av sammenlagt bork, men her bruktes mye lurer av bukkehorn, da det i gammel tid var gjeiter nesten paa hver eneste gaari. De som gjeite dyra i marken, setertausene, og slaatterfolk i utslaattene brukte mye aa blaase i disse til hverandre. Det var store bukkehorn som bruktes til lurer, og paa siden var boret flere hull, som oftes 3. Til aa fremkalde lyden, brukten ein i tynne "spilire" av einer, som var fastbunnet med en hysning.

"Sælpipe gjort av barken av selje. En løyper barken av selje om vaaren naar safta gaar opp i trea. Enden ble skaaret skraatt til og en propp av den greina bärken var løypt av, satt inn igjen etter at være skaaret flat paa den lengste side. I den nedre kant paa den proppen slutta, skar en ett hull og en propp av greina sattes ogsaa i nedre enden mei en passende avstand fra hullet og den øvre proppen.

Gropleiken av barken og størrelsen av hullet bestemte tonen. Det fantes ogsaa med flere hull, men det var ikke alminnelig.

2. Vi har oriet "Hælmpipe" (Halmpipe), men bruken

er helt glemt.

3. Heimegjort rangler er ukjent.

4. En setter ett blad av kveke i mellom begge tommeifingrer og blaaser.

Stenglen av løvetann brukes også, en tygger ene endien, som da danner tunge.

Papirposer blir bare smelt av for moro. Likeså smelling av blaaklokke og engsmelie. En har ingen bestemt mening med noen slike lyder.

Salutt ved brullup har tildels vært brukt, gjerne med bergkrutt eller gevær.

Smeden brukte undertid å legge glør på ambolten, mest først å skremme uveikommende av smidjen, helst barna.

En skyssgutt og de som skysset seg selv eller andre, måtte lære seg å smelle med svepa i lufta. Des flottere en svingte svepa i lufta, og des do hardere smell, ble anerkjent som en riktig god skyssgutt.

5. Mulig det har vært noe i gammel tid, men nå heilt ukjent. En brukte //aa aa slaa på bukjeler på setervollene etter at det ble markt om høsten for å skremme bort bjørn og varg, men dette var ikke overtru.